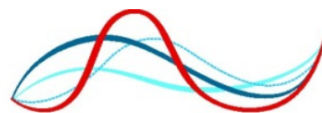

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU

DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU
REPUBLIKE HRVATSKE

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE

Strukturne poslovne statistike poduzeća (SPSPod) za 2011.

Organizacijska jedinica: Služba strukturnih poslovnih statistika

Priredili: Željko Jelovečki, Paula Nimac

svibanj, 2015.

0. Osnovne informacije

- Svrha, cilj i predmet istraživanja

Strukturne poslovne statistike (SPS) opisuju strukturu, izvođenje i učinak gospodarskih djelatnosti, vrednovan u tržišnim cijenama, promatranjem jedinica koje te djelatnosti obavljaju. Osiguravaju informacije o prihodima i rashodima, zaposlenosti, produktivnosti, nacionalnoj i regionalnoj specijalizaciji, veličini poduzeća, investicijama itd.

Svrha istraživanja o strukturnim statistikama poduzeća jest praćenje poslovanja i osiguravanje međunarodno usporedivih podataka potpuno u skladu s europskim standardima strukturnih poslovnih statistika (Uredba br. 295/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2008.). Dobiveni pokazatelji omogućuju analizu poslovanja i strukturnih promjena poslovne populacije. Osnova su za izradu tržišnih analiza i donošenje poslovnih odluka te za izračun bruto domaćeg proizvoda i ocjenu osnovnih makroekonomskih kategorija.

- Izvještajno razdoblje

Kalendarska godina

- Pravna osnova

Uredba (EZ-a) br. 295/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2008. o strukturnim poslovnim statistikama (prerađena verzija)

Uredba Komisije (EZ-a) br. 250/2009 od 11. ožujka 2009. kojom se provodi Uredba (EZ-a) br. 295/2008 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu definicija karakteristika, tehničkog formata za prijenos podataka, zahtjeva za dvojno izvještavanje prema NACE-u Rev. 1.1 i NACE-u Rev. 2 te dopuštenih odstupanja za strukturne poslovne statistike

Uredba Komisije (EZ-a) br. 251/2009 od 11. ožujka 2009. kojom se provodi te izmjenjuje i dopunjuje Uredba (EZ-a) br. 295/2008 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu serija podataka koji se prikupljaju za potrebe strukturnih poslovnih statistika te potrebnih prilagodbi nakon revizije statističke Klasifikacije proizvoda po djelatnostima (CPA)

Eurostatov priručnik za izradu strukturnih poslovnih statistika

Uredba (EZ-a) br. 1893/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o uspostavljanju statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti NACE rev. 2 i izmjenama Uredbe Vijeća (EEZ-a) br. 3037/90 i nekih uredbi EZ-a o određenim statističkim područjima

Zakon o službenoj statistici (NN, br. 103/03. i 75/09.)

Odluka o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti – NKD 2007. (NN, br. 102/07.)

Klasifikacija proizvoda po djelatnostima – KPD 2002. (NN, br. 128/03.)

Zakon o računovodstvu (NN, br. 109/07.)

Pravilnik o načinu vođenja Registra godišnjih financijskih izvještaja (NN, br. 39/08. i 37/09.)

Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (NN, br. 38/08., 12/09. i 130/10.)

Pravilnik o sadržaju dodatnih podataka za statističke i druge potrebe (NN, br. 13/19. i 20/10.)

- Sustav klasifikacije

Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007.

- Koncepti i definicije

Broj poduzeća (EU-ova šifra 11110) jest broj pravnih i fizičkih osoba registriranih u Statističkome poslovnom registru koje su bile aktivne barem dio izvještajnog razdoblja.

Promet (EU-ova šifra 12110) obuhvaća obračunane prihode od prodaje proizvoda, roba i usluga trećim stranama, bez odbitnog PDV-a. Isključeni su financijski, ostali i izvanredni prihodi.

Vrijednost proizvodnje (EU-ova šifra 12120) mjeri sve stvarno proizvedene vrijednosti unutar poduzeća, temeljene na prodaji, uzimajući u obzir promjene zaliha i daljnju prodaju roba i usluga.

Bruto marža na robu za daljnju prodaju (EU-ova šifra 12130) odgovara razlici prometa ostvarenoga od trgovačkih djelatnosti i ukupnih nabava roba i usluga za daljnju prodaju, uzimajući u obzir promjene zaliha tih roba i usluga.

Dodana vrijednost prema troškovima proizvodnih čimbenika (EU-ova šifra 12150) jest bruto zarada od poslovnih aktivnosti poduzeća prilagođena za operativne subvencije i indirektno poreze, izračunana u bruto izrazu (bez oduzimanja amortizacije). Prihod i rashod klasificiran kao financijski isključen je iz dodane vrijednosti.

Bruto poslovni višak (EU-ova šifra 12170) odgovara višku stvorenu iz poslovnih djelatnosti poduzeća nakon što se podmire troškovi osoblja.

Ukupne nabave roba i usluga (EU-ova šifra 13110) uključuju vrijednost svih roba i usluga (bez odbitnog PDV-a) nabavljenih u obračunskom razdoblju, osim kapitalnih dobara čija se uporaba registrira kao uporaba fiksnoga kapitala. Isključeni su rashodi klasificirani kao financijski.

Kupnja roba i usluga za daljnju prodaju (EU-ova šifra 13120) obuhvaća vrijednost dobara i usluga (bez odbitnog PDV-a) kupljenih za preprodaju trećim stranama.

Plaćanja za agencijske radnike (EU-ova šifra 13131) obuhvaćaju plaćanja agencijama za povremeno korištenje (najam) tzv. agencijskih radnika. Ta plaćanja nisu uključena u troškove osoblja.

Promjene zaliha roba i usluga (EU-ova šifra 13210) jesu razlika između vrijednosti ukupnih zaliha (zaliha robe i usluga kupljenih za daljnju prodaju, zaliha gotovih proizvoda i proizvodnje u tijeku i zaliha sirovina i materijala) na kraju i na početku razdoblja.

Promjene zaliha robe i usluga kupljenih za daljnju prodaju (EU-ova šifra 13211) dio su ukupnih promjena zaliha roba i usluga koje se odnose na promjenu stanja zaliha robe i usluga nabavljenih samo radi preprodaje u istom obliku u kojem su i nabavljene.

Promjene zaliha gotovih proizvoda i proizvodnje u tijeku (EU-ova šifra 13213) dio su ukupnih promjena zaliha roba i usluga koje se odnose na promjenu stanja zaliha još neprodanih gotovih proizvoda i proizvodnje u tijeku, vrednovanih prema troškovima proizvodnje, a prije vrijednosnih usklađenja.

Troškovi osoblja (EU-ova šifra 13310) jesu nadoknade obračunane i plateve zaposlenicima od strane poslodavaca u zamjenu za obavljen rad, a sastoje se od nadnica i plaća (EU-ova šifra 13320) i troškova socijalnog osiguranja (EU-ova šifra 13330).

Plaće i nadnice (EU-ova šifra 13320) jesu ukupne nadoknade, u gotovini ili naravi, plateve zaposlenicima u zamjenu za rad obavljen u obračunskom razdoblju, uključujući troškove

poreza i doprinosa iz plaća koje poslodavac zadržava i izravno plaća nadležnim institucijama u ime zaposlenika.

Troškovi socijalnog osiguranja (EU-ova šifra 13330) odgovaraju vrijednosti svih obračunanih socijalnih doprinosa na plaće od strane poslodavca, za sve zaposlenike, bez obzira na to jesu li propisani zakonom, kolektivnim govorom, ugovorom o radu ili su pak dobrovoljni.

Plaćanja za dugoročni najam (EU-ova šifra 13411) uključuju sve troškove koji se odnose na najam materijalne imovine za razdoblje dulje od jedne godine, a plaćanja za operativni leasing odnose se na troškove korištenja materijalne imovine stavljene na korištenje putem ugovora o operativnom leasingu. Isključena su sva plaćanja vezana za financijski leasing.

Bruto investicije u materijalnu imovinu (EU-ova šifra 15110) obuhvaćaju sve ostvarene investicije u novu i rabljenu materijalnu imovinu u izvještajnom razdoblju, čiji je vijek uporabe dulji od jedne godine, uključujući neproizvedenu materijalnu imovinu kao što je zemljište.

Bruto investicije u zemljište (EU-ova šifra 15120) obuhvaćaju ulaganja u zemljište i poboljšanja zemljišta, podzemna nalazišta, šume i kopnene vode. Kada je zemljište nabavljeno s već postojećim zgradama/objektima te vrijednost tih dviju komponenata nije odvojiva, a procijenjeno je da vrijednost zemljišta nadmašuje vrijednost postojećih objekata, ukupna vrijednost tog ulaganja sadržana je pod ovom stavkom. Ne uključuje se stjecanje zemljišta restrukturiranjem poduzeća (udruživanje, preuzimanje i sl.).

Bruto investicije u postojeće zgrade i druge građevine (EU-ova šifra 15130) obuhvaćaju nabavu već postojećih, korištenih zgrada i drugih građevinskih objekata u tijeku izvještajnog razdoblja. Kada je zemljište nabavljeno s već postojećim zgradama/objektima te vrijednost tih dviju komponenata nije odvojiva, a procijenjeno je da vrijednost zgrada nadmašuje vrijednost zemljišta, ukupna vrijednost tog ulaganja sadržana je pod ovom stavkom. Ne obuhvaća se nabava novih zgrada, koje dosad nisu korištene, kao ni postojeće zgrade i objekti stečeni restrukturiranjem poduzeća.

Bruto investicije u gradnju i preinake zgrada (EU-ova šifra 15140) obuhvaćaju nabavu (dosad nekorištenih) i gradnju novih zgrada i drugih građevinskih objekata te dogradnju, preinake, poboljšanja i obnavljanja postojećih zgrada i objekata kojima se produljuje vijek trajanja ili povećava kapacitet, kao i ugradnju ili veću rekonstrukciju trajnih instalacija.

Bruto investicije u strojeve i opremu (EU-ova šifra 15150) obuhvaćaju ulaganja u nove i rabljene strojeve, opremu i transportna sredstva te poboljšanja i obnavljanja kojima im se produljuje vijek trajanja ili povećava produktivnost. Ne uključuju se stjecanja restrukturiranjem poduzeća (udruživanje, preuzimanje i sl.).

Prodaja materijalne imovine (EU šifra 15210) uključuje vrijednost postojeće materijalne imovine prodane trećim stranama, iskazanu u cijenama koje su stvarno primljene (isključujući PDV).

Broj zaposlenih osoba (EU-ova šifra 16110) jest ukupan broj osoba koje rade u poduzeću (uključujući vlasnike koji rade, ortake koji redovito rade u jedinici, neplaćene obiteljske radnike i volontere), kao i osoba koje rade izvan poduzeća kojem pripadaju, a koje ih plaća.

Broj plaćenih zaposlenika (EU-ova šifra 16130) definiran je kao broj osoba koje s poduzećem imaju ugovor o zaposlenju (koji može biti formalni ili neformalni) i rade za poduzeće u zamjenu

za naknadu u novcu ili u naravi, bez obzira na to gdje je rad izvršen (unutar ili izvan poduzeća).

Broj zaposlenika u jedinicama ekvivalentnima punome radnom vremenu (EU-ova šifra 16140) jest omjer broja stvarno odrađenih i broja mogućih sati rada plaćenih zaposlenika.

Broj odrađenih sati zaposlenika (EU-ova šifra 16150) obuhvaća stvarno odrađene sate zaposlenika, koji osim samog rada uključuju i vrijeme potrebno za pripremu radnog mjesta te kraće odmore na samome radnome mjestu. Ne obuhvaćaju se sati koji su obračunani, ali nisu stvarno odrađeni (npr. godišnji odmor, blagdani, bolovanja, dnevne pauze za jelo, i sl.).

Kupnje energetske proizvoda (EU-ova šifra 20110) uključuju nabavu svih energetske proizvoda, nabavljenih kako bi se koristili isključivo kao gorivo ili energija. Isključeni su energetske proizvodi nabavljeni kao sirovine ili za preprodaju bez prerade.

- Statističke jedinice

Poduzeća – pravne i fizičke osobe

- Pokrivenost i obuhvat istraživanja

Obuhvaćaju se aktivna poduzeća – pravne i fizičke osobe – koja su, prema glavnoj djelatnosti, svrstana u područja B do J i L do N te odjeljak 95 područja S NKD-a 2007.

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Interni korisnici:

Statistički poslovni registar – ažurira se povratnim informacijama iz strukturnih poslovnih statistika

Inward FATS – kreira se na temelju rezultata strukturnih poslovnih statistika kratkoročne statistike statistike Industrije statistike Trgovine statistike Graditeljstva

Vanjski korisnici:

ministarstva i tijela državne uprave – podaci na zahtjev
znanstvenici i istraživači – podaci na zahtjev
poslovni subjekti – podaci na zahtjev.

1.1.1 Potrebe korisnika

Standard koji je propisao Eurostat uglavnom zadovoljava domaće i inozemne korisnike, no katkad postoji potreba za detaljnijim podacima.

1.1.2 Zadovoljstvo korisnika

Mjerenje zadovoljstva korisnika ne provodi se.

Nema povratnih informacija o zadovoljstvu vanjskih korisnika.

Interni korisnici uglavnom su zadovoljni kvalitetom podataka.

1.2. Potpunost podataka

Istraživanje pokriva većinu varijabli propisanih Eurostatovim regulacijama i smjernicama.

1.2.1 Stopa potpunosti podataka

Stopa potpunosti podataka je 90%.

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka greška

Nije primjenjivo

2.1.1 Indikatori uzoračke greške

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.1.2 Pristranost u procesu selekcije

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2. Neuzoračka greška

Neuzoračka greška pojavljuje u obliku greške obuhvata, greške mjerenja, greške obrade i greške izbora modela.

2.2.1 Greška obuhvata

Nema točnih informacija o jedinicama izvan obuhvata, ali pretpostavka je da ih je vrlo malo. Statistički poslovni registar kontinuirano provjerava sve relevantne administrativne izvore (Administrativni registar, Obrtni registar).

2.2.2 Stopa nadobuhvata

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2.3 Greške mjerenja

Kontrole se primjenjuju na izvorima podataka (Fina, druge službe DZS-a).

Radi smanjenja grešaka Služba SPS dostavlja izvorima podataka prijedloge za unapređenje kontrola i metodoloških uputa.

2.2.4 Greška neodgovora

Nije primjenjivo

2.2.5 Stopa neodgovora jedinica

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2.6 Stopa neodgovora na određenu varijablu

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

2.2.7 Greške obrade

Greške unosa i obrade nastale na samim izvorima otklanjaju se automatskom procedurom obrade podataka.

Moguće su greške obrade zbog neprimjerenoga automatskog postupka obrade podataka (prekomjerna obrada podataka).

2.2.8 Stopa imputacije

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

2.2.9 Stopa uređivanja podataka

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

2.2.10 Stopa učinkovitosti logičko-računske kontrole

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

2.2.11 Greška izbora modela

Eventualne greške zbog neprimjerenosti modela procjene u pojedinim slučajevima.

2.3. Revizija podataka

2.3.1 Politika revizije podataka

Objava konačnih podataka u vremenu T + 7 nakon objave privremenih podataka.
Za SPS trenutačno ne postoji potreba za revizijom konačnih podataka.

2.3.2 Praksa revizije podataka

Objava konačnih podataka u vremenu T + 7 nakon objave privremenih podataka
Za SPS trenutačno ne postoji potreba za revizijom konačnih podataka.

2.3.3 Prosječna veličina revizije podataka

Prosječna veličina revizije jest:

Statistika	Vrijednost
Broj zaposlenih	0
Promet	0,03

2.4. Desezoniranje (vremenska prilagodba)

Nije primjenjivo

3. Pravodobnost i vremenska određenost

3.1. Pravodobnost

Privremeni podaci objavljuju se s vremenskim odmakom od 11 mjeseci, a konačni s odmakom od 19 mjeseci od kraja izvještajnog razdoblja.

3.1.1 Pravodobnost prvih rezultata

Pravodobnost prvih rezultata je T + 11.

3.1.2 Pravodobnost konačnih rezultata

Pravodobnost konačnih rezultata je T + 19.

3.2. Vremenska određenost

Svi podaci objavljuju se u planiranim rokovima u skladu s Kalendarom objavljivanja statističkih podataka.

3.2.1 Vremenska određenost – isporuka i objavljivanje

Vremenska određenost je 100%.

4. Dostupnost i jasnoća

Papirne publikacije – Priopćenja, Statistički ljetopis Republike Hrvatske

Internetske stranice DZS-a – elektronička verzija Priopćenja i Statistički ljetopis Republike Hrvatske

Internetske stranice DZS-a – baza podataka

Ostalo (telefaks, elektronička pošta i dr.)

4.1. Nazivi priopćenja u kojima se objavljuju podaci

Osnovni strukturni poslovni pokazatelji poduzeća – privremeni podaci

Strukturni poslovni pokazatelji poduzeća

4.2. Nazivi ostalih publikacija u kojima se objavljuju podaci

Statistički ljetopis Republike Hrvatske

4.3. On-line baza podataka u kojima se objavljuju podaci

Strukturne poslovne statistike poduzeća u PC Axisu

4.4. Dostupnost mikropodataka

U skladu s odredbama Zakona o službenoj statistici, Pravilnika o pristupu povjerljivim statističkim podacima i Pravilnika o načinu korištenja povjerljivih statističkih podataka za znanstvene svrhe.

4.5. Dostupnost metodoloških dokumenata

Papirne publikacije – Priopćenja, Statistički ljetopis Republike Hrvatske

Internetske stranice DZS-a – elektronička verzija Priopćenja i Statistički ljetopis Republike Hrvatske

Internetske stranice DZS-a – baza podataka

Intranetske stranice DZS-a – mapa Službe strukturnih poslovnih statistika

5. Usporedivost

5.1. Asimetričnost kod zrcalnih statistika

Nije primjenjivo

5.2. Usporedivost tijekom vremena

2008. – 2011.

5.2.1 Dužina usporedivih vremenskih serija

Dužina usporedivih vremenskih serija: 4

5.2.2 Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Nije primjenjivo

6. Koherentnost/smislenost

6.1. Koherentnost/smislenost između kratkoročnih i strukturnih podataka

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

6.2. Koherentnost/smislenost s podacima nacionalnih računa

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

6.3. Koherentnost/smislenost s podacima iz administrativnih izvora

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

7. Troškovi i opterećenje

7.1. Troškovi

S obzirom na to da se ulazni podaci preuzimaju iz postojećih administrativnih i statističkih izvora, troškovi proizvodnje minimalni su i uglavnom se odnose na troškovne potrebe kontrole izvora i obrade podataka.

7.2. Opterećenje

S obzirom na to da se ulazni podaci preuzimaju iz postojećih administrativnih i statističkih izvora, nema dodatnog opterećenja za izvještajne jedinice.